

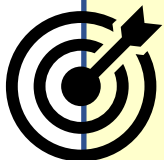
„Świadczenie eksperckiej usługi doradczej, polegającej na wykonaniu prac koncepcyjnych, analitycznych i redakcyjnych prowadzących do sporządzenia oceny ex-ante dotyczącej instrumentów finansowych wdrażanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego w okresie 2021-2027 wraz z merytorycznym wsparciem doradczym w zakresie instrumentów finansowych na etapie negocjacji z Komisją Europejską”

Wrocław, 14 kwietnia 2023

Cele badania

Opracowanie propozycji, możliwych i zasadnych do realizacji w ramach RPO WD 2021-2027 **zakresu, kierunków oraz mechanizmów interwencji w formie instrumentów finansowych**, w tym:

- wskazanie proponowanych **produktów finansowych**;
- wskazanie proponowanych **grup docelowych odbiorców ostatecznych**;
- wskazanie oczekiwanego wkładu instrumentów finansowych w **osiągnięcie celów szczegółowych programu**;
- wskazanie **możliwości łączenia form wsparcia**, w tym określenie zasad i kryteriów stosowanych przy przyznawaniu lub określaniu wielkości elementu dotacyjnego;
- badanie było realizowane w okresie od **stycznia do czerwca 2022** (badanie podstawowe) i od **lipca 2022 do marca 2023** (wsparcie doradcze oraz przygotowanie Strategii Inwestycyjnej).

Ostatecznym celem badania było zatem **zapropionowanie kształtu instrumentów finansowych** (zwrotnych, ale być może z komponentem bezzwrotnym) w ramach nowego programu regionalnego.

Doświadczenia w stosowaniu instrumentów finansowych w ramach RPO WD 2014-2020 – konkurencyjność i rozpoczynanie działalności gospodarczej

- **Bardzo dobre wyniki w ramach Działania 1.5** Rozwój produktów i usług w MŚP (PI 3c) – do końca lutego 2022 roku udzielono łącznie 2025 pożyczek na kwotę 327,4 miliona złotych, 107 poręczeń na kwotę 35,7 miliona złotych oraz 492 pożyczek obrotowych na kwotę 77,6 mln zł.
- Nieco słabsze wyniki w ramach mikropożyczki na rozpoczynanie działalności gospodarczej – udzielono 185 pożyczek na kwotę 12,3 miliona złotych. Głównym wyzwaniem była w tym przypadku **demarkacja wsparcia**, zarówno w ramach regionu (dotacje), jak i ze szczeblem krajowym (Program BGK „Pierwszy Biznes – Wsparcie w Starcie”.
- Ponadto uzupełniająca i dobrze oceniana oferta **Dolnośląskiego Funduszu Rozwoju**.

Doświadczenia w stosowaniu instrumentów finansowych w ramach RPO WD 2014-2020

- **Pożyczka OZE**
 - Generalnie **pozytywne z wdrażania instrumentu**, wykorzystano całą dostępną alokację. **Bardzo dobrze oceniane parametry pożyczki** (w tym niskie oprocentowanie).
 - Zdecydowanie **dominowały instalacje fotowoltaiczne**, w pierwszym okresie – głównie mikroinstalacje, potem – farmy fotowoltaiczne, które odpowiadają za większość (ok. 2/3) wykorzystanych środków.
 - Atutem pożyczki **szeroka grupa odbiorców**, wśród barier można wymienić **brak możliwości finansowania kogeneracji** (w tym biogazowni).
- **Pożyczka na efektywność energetyczną w sektorze mieszkaniowym**
 - Duże **trudności z wyborem pośrednika, długi czas uruchamiania produktu** (promocja, przygotowanie dokumentacji, konieczność uchwał wspólnot, dodatkowo – pandemia COVID-19).
 - **Bardzo dobrze oceniane parametry pożyczki** (w tym niskie oprocentowanie, długi okres spłaty, długi czas na wypłatę środków) – generalnie korzystniejsze, niż w przypadku pożyczki komercyjnej z premią BGK.
 - Bariery – **wysokie wymagania formalne** (w tym konieczność kontroli przez PF zgodności z prawem budowlanym, środowiskowym), relatywnie **długi czas oceny wniosku** (2-3 miesiące), **ograniczona promocja, niechęć zarządców** wspólnot do korzystania z pożyczki, zamiast prostszych i lepiej znanych kredytów z premią BGK.

- **Pożyczka na efektywność energetyczną MŚP**
 - **Pozytywne doświadczenia z wdrażania pożyczki**, złożono wnioski na całą dostępną alokację.
 - Duże zainteresowanie przede wszystkim **pożyczkami o większej wartości**.
 - **Bardzo dobrze oceniane parametry pożyczki** (w tym niskie oprocentowanie, długi okres spłaty).
 - Istotną barierą wejścia były **wysokie koszty przygotowania audytu energetycznego**.
 - Korzystne – **zdobycie doświadczenia i know-how** przez pośredników finansowych, a także zbudowanie świadomości dostępności produktu na EE na rynku.

Proponowana fiszka instrumentu finansowego dla CS 1iii

CP1 / CS iii		Pożyczka rozwojowa		
Typ instrumentu:		Finansowy / Mieszany		
Cel instrumentu:		(1) Wzrost konkurencyjności opartej na innowacyjności, wzroście produktywności, zastosowaniu nowych modeli biznesowych. (2) Wspieranie konkurencyjności sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw oraz przedsiębiorstw typu <i>small mid-caps i mid-caps</i> . (3) Ukierunkowanie inwestycji przedsiębiorstw pod kątem strategii Dolnośląskich Specjalizacji Regionalnych.		
Wielkość jednostkowej transakcji	Min.	Max.	Maksymalna zapadalność	Alokacja na IF
	-	3 mln zł	7 lat	43 900 000 euro
Typy finansowanych projektów i kosztów kwalifikowalnych				
Inwestycje:				
(1) związane z wdrożeniami wyników prac badawczo-rozwojowych, (2) zapewniające wzrost produktywności, (3) mające na celu wdrożenie modelu biznesowego w myśl koncepcji Przemysłu 4.0 – kompleksowa automatyzacja / robotyzacja, (4) Inwestycje prowadzące do wprowadzenia na rynek nowych lub ulepszonych wyrobów / usług lub dokonania zasadniczych zmian w sposobie świadczenia usług lub procesie produkcyjnym (innowacje produktowe lub procesowe). (5) Inwestycje ograniczające negatywny wpływ przedsiębiorstw na środowisko.				
Wsparcie bezzwrotne w ramach IF				
Umorzenie (maksymalnie) 30% kapitału pożyczki: a) wdrożenia wyników działalności B+R, skutkującego innowacją produktową lub procesową, b) realizacji inwestycji na obszarach strategicznej interwencji OSI zgodnie z KSRR 2030 (w miastach tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz gminy zagrożone marginalizacją), c) dla nowo tworzonych przedsiębiorstw działających na rynku do 12 miesięcy.				
Preferencje i grupa docelowa				
Odbiorcy ostateczni:	Mikro, mali i średni przedsiębiorcy oraz przedsiębiorstwa typu small mid-caps i mid-caps (siedziba lub miejsce inwestycji w granicach województwa dolnośląskiego).			
Oprocentowanie i inne opłaty:	Preferencyjne, stałe w całym okresie finansowania.			
Inne charakterystyki i ew. preferencje	Możliwość sfinansowania 100% nakładów inwestycyjnych, karencja do 12 miesięcy (w wybranym okresie), przedsięwzięcia inwestycyjne mieszczące się w katalogu Dolnośląskich Inteligentnych Specjalizacji.			

Proponowana fiszka instrumentu finansowego dla CS 2i (pierwszy instrument)

CP2 / CS i		Pożyczka na poprawę efektywności energetycznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych, budynków publicznych i oświetlenia ulicznego		
Typ instrumentu:		Finansowy / Mieszany		
Cel instrumentu:		Zwiększenie efektywności energetycznej w sektorze mieszkaniowym, budynków publicznych oraz oświetlenia ulicznego.		
Wielkość jednostkowej transakcji	Min.	Max.	Maksymalna zapadalność	Alokacja na IF
	-	15 mln zł	20 lat	70 974 180 euro
Typy finansowanych projektów i kosztów kwalifikowalnych				
Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków wielorodzinnych i budynków publicznych (do 15% kosztów kwalifikowalnych w projekcie mogą stanowić wydatki związane z budynkiem, ale nie przewidziane w audycie energetycznym).				
Modernizacja energetyczna oświetlenia ulicznego (wsparcie gmin, przedsiębiorców świadczących usługi oświetlenia ulic) – wskazana w audycie.				
Wsparcie bezzwrotne w ramach IF				
Umorzenie do 50% pożyczki, zależne m. in. od: a) osiągniętego wzrostu efektywności energetycznej, b) występowania problemu ubóstwa energetycznego wśród mieszkańców, c) objęcia budynku ochroną konserwatorską, d) dla budynków komunalnych rozumianych jako budynki, w których min. 30% mieszkań stanowią mieszkania komunalne, socjalne, wspomagane lub chronione, e) dla budynków publicznych oraz budynków NGO`s realizujących zadania publiczne f) wymiany/modernizacji nieefektywnego źródła ciepła lub podłączenia do sieci ciepłowniczej, g) pokrywające koszt audytu energetycznego / świadectwa charakterystyki energetycznej budynku, h) wynikające z realizacji projektu na obszarach strategicznej interwencji OSI, zgodnie z KSRR, czyli w miastach tracących funkcje społeczno- gospodarcze oraz gminach zagrożonych marginalizacją				
Preferencje i grupa docelowa				
Odbiorcy ostateczni:		Właściciele budynków mieszkalnych wielorodzinnych (w tym wspólnoty mieszkaniowe, towarzystwa budownictwa społecznego, osoby fizyczne, gminy, spółki prawa handlowego), właściciele / zarządcy/ użytkownicy budynków publicznych, gminy i przedsiębiorcy świadczący usługi oświetlenia ulic.		
Oprocentowanie i inne opłaty:		Preferencyjne, stałe w całym okresie kredytowania.		
Inne charakterystyki i ew. preferencje		Wymóg przeprowadzenia audytu energetycznego. Minimalny próg oszczędności energii pierwotnej na poziomie 30% (z wyjątkiem obiektów zabytkowych)		

Proponowana fiszka instrumentu finansowego dla CS 2i (drugi instrument)

CP2 / CS i	Ekopożyczka dla przedsiębiorstw			
Typ instrumentu:	Finansowy / Mieszany			
Cel instrumentu:	Zwiększenie efektywności energetycznej w mikro i małych przedsiębiorstwach.			
Wielkość jednostkowej transakcji	Min.	Max.	Maksymalna zapadalność	Alokacja na IF
	-	5 mln zł	15 lat	8 720 914 euro
Typy finansowanych projektów i kosztów kwalifikowalnych				
Modernizacja energetyczna budynków w przedsiębiorstwach, wymiana lub modernizacja nieefektywnych źródeł ciepła, zastosowanie energooszczędnych technologii produkcji (w tym zakup energooszczędnych linii produkcyjnych), odzyskiwanie energii w procesie produkcyjnym, wymiana oświetlenia na energooszczędne, budowa i przebudowa instalacji OZE (uzupełniająco).				
Wsparcie bezzwrotne w ramach IF				
Dotacja na wykonanie audytu energetycznego (i ewentualnie innej wymaganej dokumentacji technicznej). Umorzenie do 30% pożyczki, zależne od osiągniętego wzrostu efektywności energetycznej, wynikające z realizacji projektu na obszarach strategicznej interwencji OSI, zgodnie z KSRR, czyli w miastach tracących funkcje społeczno- gospodarcze oraz gmin zagrożonych marginalizacją, a także na pokrycie kosztów audytu energetycznego.				
Preferencje i grupa docelowa				
Odbiorcy ostateczni:	Mikro i małe przedsiębiorstwa.			
Oprocentowanie i inne opłaty:	Preferencyjne, stałe w całym okresie kredytowania.			
Inne charakterystyki i ew. preferencje	Wymóg przeprowadzenia audytu energetycznego.			

Proponowana fiszka instrumentu finansowego dla CS 2ii

CP2 / CS ii	Pożyczka OZE			
Typ instrumentu:	Finansowy / Mieszany			
Cel instrumentu:	Wzrost produkcji energii elektrycznej i ciepłej z OZE.			
Wielkość jednostkowej transakcji	Min.	Max.	Maksymalna zapadalność	Alokacja na IF
	-	10 mln zł	10 lat (instalacje do 50 kW), 15 lat (instalacje pow. 50 kW)	32 319 585 euro
Typy finansowanych projektów i kosztów kwalifikowalnych				
<p>Budowa i rozbudowa instalacji wytwarzających energię elektryczną i/lub ciepłą z odnawialnych źródeł energii: promieniowania słonecznego, geotermii, aerotermii/energii otoczenia, biomasy i biogazu. Uzupełniająco (do 50% wartości wydatków kwalifikowalnych) projekt może obejmować: przyłączenie źródeł OZE do sieci energetycznych lub ciepłowniczych, budowę magazynów energii na potrzeby danego źródła OZE, budowę stacji ładowania pojazdów elektrycznych wykorzystujących energię z danego źródła/magazynu energii), budowę, rozbudowę lub przebudowę sieci wewnątrz klastrów energii, spółdzielni energetycznych, wspólnot mieszkaniowych oraz społeczności energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej.</p> <p>Budowa magazynów energii na potrzeby źródeł OZE (już istniejących lub finansowanych z innych środków), w tym magazynów, w których elementem uzupełniającym (do 49% wartości wydatków kwalifikowalnych) będzie budowa infrastruktury ładowania pojazdów elektrycznych.</p>				
Wsparcie bezzwrotne w ramach IF				
<p>Umorzenie do 50% pożyczki:</p> <p>W przypadku budowy i rozbudowy instalacji wytwarzającej energię na własne potrzeby danego podmiotu zależne od: uwzględnienia budowy magazynu energii, rodzaju projektu (czy dotyczy budynków publicznych, NGO, świadczących usługi publiczne), rodzaju produkowanej energii (wyższe dla energii ciepłej).</p> <p>W przypadku budowy i rozbudowy instalacji do produkcji energii elektrycznej i/lub ciepłej z biogazu .</p>				
Preferencje i grupa docelowa				
Odbiorcy ostateczni:	Inwestorzy (w tym przedsiębiorcy) chcący wybudować na terenie województwa instalację wytwarzającą energię z OZE / magazyn energii			
Oprocentowanie i inne opłaty:	Rynkowe lub preferencyjne, stałe w całym okresie kredytowania.			
Inne charakterystyki i ew. preferencje	Maksymalnie uproszczone formalności dla inwestycji do 50 kW.			

Wybrane kwestie horyzontalne

- W żadnym z instrumentów nie proponujemy stosowania **mechanizmu zróżnicowanego traktowania inwestorów**.
- W Strategii Inwestycyjnej są też **oszacowane wybrane wskaźniki** w oparciu o dane IZ FEDS i przyjętą metodologię szacowania wskaźników.
- Dla wszystkich instrumentów **dźwignia** wynosi 1,4286 (kwota finansowania podlegającego zwrotowi przekazywana ostatecznym odbiorcom, podzielona przez kwotę wkładu z Funduszy).

Model wdrażania

- Wdrażanie IF w oparciu o **menedżera funduszu powierniczego** (MFP), którą to rolę powierzono Bankowi Gospodarstwa Krajowego (BGK) oraz wybieranych konkurencyjnie **pośredników finansowych**.
- Ostateczne **metryki instrumentów finansowych** zostaną określone przez MFP, wspólnie z Instytucją Zarządzającą FEDS.
- Wyzwaniem będzie na pewno wdrażanie pożyczek z umorzeniem, to **nowy instrument** w sferze funduszy europejskich.
- Celowe jest dołożenie starań, aby kryteria uprawniające do umorzenia były **jak najbardziej jednoznaczne**.

Dziękuję za uwagę !!!

**Jan Szczucki
PAG Uniconsult**